

Špruha 19, 1236 Trzin

tel.: (01) 423 81 10, faks: (01) 401 45 49

Trzin, 27. 12. 2007

SPOROČILO ZA JAVNOST

STANJE NA PODROČJU KOLEKTIVNEGA UVELJAVLJANJA IN UPRAVLJANJA AVTORSKIH GLASBENIH PRAVIC

Združenje SAZAS želi svoje člane in ostalo zainteresirano javnost obvestiti o stanju na področju kolektivnega uveljavljanja in upravljanja avtorskih glasbenih pravic.

V zadnjih treh delilnih letih (2004, 2005, 2006) je Združenju SAZAS uspelo povišati prihodke in povečati sredstva za delitev z 1,3 na 4,5 milijona evrov.

Kljub temu pa stanje na tem področju še vedno ni takšno, da bi bilo sprejemljivo za avtorje glasbenih del. V kolikor bomo v Sloveniji s plačevanjem avtorskih nadomestil želeli priti na evropsko raven, bomo morali prihodke podvojiti.

Statistično gledano **v Sloveniji pobremo še vedno samo 3 evre na prebivalca** na področjih, ki jih štiti Združenje SAZAS, medtem ko je na primer **v Avstriji** ta vsota znatno višja, kar **12 evrov na prebivalca**.

1. Največji primanjkljaj ima Združenje SAZAS pri plačevanju avtorskih glasbenih pravic, ki bi jih morala plačevati **javna radiotelevizija**, ki že 10 let ne pristaja na plačila po mednarodnih standardih.

RTV Slovenija je leta 1995 podpisala pogodbo v smislu izpolnjevanja obveznosti po evropskih merilih, vendar je v praksi nikoli ni hotela izpolniti.

Kot primer navajamo, da avstrijska in hrvaška javna radiotelevizija plačujeta 2,8 odstotka od prihodkov iz naročnine oziroma RTV-prispevka in prihodkov, prejetih od reklam.

V Sloveniji pa RTV SLO sploh nima pogodbe, plačuje pa le 1 odstotek od prej navedenih osnov. Združenje SAZAS je bilo zaradi tega in drugih neizpolnjevanj zakonskih določb, kot je korektno pošiljanje seznamov vseh uporabljenih avtorskih glasbenih del, prisiljeno vložiti tožbo proti RTV SLO.

2. Naslednja žgoča problematika je **področje javnih prireditev**, kjer Združenje SAZAS ugotavlja, da samo 10 do 15 odstotkov organizatorjev prireditev, kjer se izvajajo avtorska glasbena dela, samo prijavi prireditev, kar je sicer zakonska dolžnost organizatorjev prireditev.

To je tudi razlog, da mora Združenje SAZAS vlagati veliko sredstev v to, da samo išče in evidentira prireditve z glasbo in da so stroški na meji zmogljivega, pa četudi te stroške kasneje sodno terjaja od organizatorjev prireditev.

3. Veliki neplačniki so tudi nekatere **slovenske glasbene založbe**, ki izdajajo avtorska dela na nosilcih zvoka, vendar pa za to ne poravnajo svojih obveznosti. Združenje SAZAS je bilo zaradi neplačevanja nekaterih založb le-te prisiljeno sodno terjati.

4. Združenje SAZAS si že dve leti prizadeva postaviti višino **tarif za javne prostore za manjše uporabnike, kot so trgovski, gostinski in drugi lokali**, na način, da bo višina tarife po pogojih, ki jih določa zakon, odvisna od zaslužka, ki ga uporabnik avtorskih glasbenih del zasluži z uporabo glasbe.

Sedanja tarifa, ki je bila potrjena s strani državnega organa že leta 1998, je odvisna od kapacitete lokala. To v praksi pomeni, da lahko gostinski lokal na podeželju, ki ima majhen obisk, plača enako kot lokal na ekskluzivni lokaciji v Ljubljani.

Združenje SAZAS si prizadeva, da bi se v Sloveniji vzpostavili standardi in merila za plačevanje uporabe avtorskih glasbenih del, kakršna veljajo v evropskih državah, kjer je zaščita intelektualne lastnine na precej višji ravni, saj tudi tuja avtorska društva, ki jih Združenje SAZAS zastopa, pričakujejo v Sloveniji enako raven zaščite, kakršna velja v razvitejših državah.

5. Občasno se v medijih pojavljajo neresnične izjave predstavnikov raznih **glasbenih sindikatov**, ki bi naj bili ustanovljeni z namenom, da skrbijo za izboljšanje pogojev glasbenih ustvarjalcev, dejansko pa je njihova edina dejavnost blatenje Združenja SAZAS, češ da ta s prikrievanjem informacij krati pravice svojim članom. Menimo, da se na Združenju SAZAS upravičeno sprašujemo, kdo od glasbenikov v Sloveniji sploh ve, kateri so tisti dosežki raznih glasbenih sindikatov, ki so kakor koli pripomogli k izboljšanju pogojev za delovanje glasbenikov.

Sindikata ZSVGS in SGS ter nekaj avtorjev (izmed katerih se sodišče pri izdaji sklepa začasne odredbe sklicuje na naslednjih dvanajst/izmed katerih je izpostavljenih naslednjih dvanajst/izmed katerih se sodišče sklicuje na naslednjih dvanajst: Dušana Zoreta, Franca Ankersta, Frančiško Požeg, Bernarda Miklavca, Branka Jovanoviča Vunjaka, Andreja Pompeta, Ladislava Kovačiča Slavca, Ivana Malavašiča, Viljana Bertoka, Jožeta Burnika, Ivana Sivca in Miho Guština) so namreč dne 05. 11. 2007 vložili tožbo proti Združenju SAZAS, v kateri nam očitajo, da jim Združenje SAZAS kljub njihovi zahtevi po 160. členu Zakona o avtorski in sorodnih pravicah ni omogočilo vpogleda v letna finančna poročila Združenja SAZAS ter da jim je kratilo pravico, da bi kot desetina avtorjev zahtevali pregled poslovanja Združenja SAZAS.

Želimo pojasniti, da strokovna služba Združenja SAZAS ni od nobenega od avtorjev, ki tožijo Združenje SAZAS, razen od gospoda Zoreta, prejela zahteve za vpogled v letna finančna poročila in poročila predsednika Nadzornega odbora, niti zahteve za pregled poslovanja Združenja SAZAS.

Sicer pa je Združenje SAZAS letna finančna poročila in poročila predsednika Nadzornega odbora vsem avtorjem celo pošiljajo na dom kot gradivo k rednim letnim sejam Skupščine Združenja SAZAS.

Sindikata ZSVGS in SGS, ki tudi tožita Združenje SAZAS, pa je Združenje SAZAS dne 29. 09. 2007 celo pozvalo, naj si na sedežu Združenja SAZAS ogledata poslovno dokumentacijo Združenja SAZAS, vendar tega nista storila.

Pojasnimo naj tudi, da smo gospoda Zoreta in njegovo pooblaščenno odvetniško družbo Čeferin dne 30. 11. 2007 obvestili, da revizija na Združenju SAZAS že poteka, vendar so zgoraj navedeni tožniki kljub temu dne 07. 12. 2007 vložili dopolnitev tožbe in zahtevali vpogled v poslovno dokumentacijo Združenja SAZAS. Že na isti dan, torej dne 07. 12. 2007, je sodišče, brez da bi Združenje SAZAS sploh imelo možnost odgovoriti na zahtevek tožnikov, izdalo tudi sklep o začasni odredbi.

Zaradi neresnic, ki jih širita sindikata in dvanajst avtorjev v tožbi, je Združenje SAZAS obtoženo nezakonitega delovanja, kar lahko pomeni v skrajni fazi tudi odvzem dovoljenja za uveljavljanje in upravljanje avtorskih glasbenih pravic, kar pa lahko vsem avtorjem glasbenih del povzroči veliko materialno škodo.

6. Na področju zaščite avtorskih glasbenih pravic pa se je v letu 2007 zgodil še en korak v smeri razlastitve avtorskih pravic.

Namreč, kljub temu da je avtorska pravica izključna pravica, kar pomeni, da avtor dovoljuje ali prepoveduje uporabo svojega dela, je Republika Slovenija z novelo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (v nadaljevanju: ZASP-D) določila, da odloča o tarifah in pogojih za uporabo avtorskih glasbenih del nek tretji organ, in sicer **Svet za avtorsko pravo** (v nadaljevanju: Svet), ne pa avtor glasbenega dela oziroma kolektivna organizacija, ki jo je avtor pooblastil.

Po ZASP-D predsednika in štiri člane Sveta imenuje minister, pristojen za gospodarstvo. Minister imenuje člane na predlog kolektivnih organizacij in reprezentativnih združenj uporabnikov, predsednika pa na predlog pristojnega organa (Urad RS za intelektualno lastnino).

In čeprav ZASP-D določa, da po dva izmed petih članov Sveta predlaga kolektivna organizacija, kar je Združenje SAZAS tudi storilo, državni organi v Svet niso imenovali kandidatov, ki jih je predlagalo Združenje SAZAS.

Tako o avtorskih glasbenih pravicah ne bodo več odločali avtorji glasbenih del niti kolektivna organizacija, ki so jo avtorji pooblastili, ampak bodo o tarifah in pogojih za uporabo glasbe odločali predsednik in štirje člani Sveta, od katerih je predsednika predlagal Urad RS za intelektualno lastnino, dva člana so predlagali uporabniki avtorskih glasbenih del, enega Zavod IPF, enega pa ZAMP.